

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

محمدصالح گردش

۲۰۲۱/۱۲/۱۲

مادر آل و شیشک

«مادر آل» و «شیشک» دو موجود افسانوی اند که در فرهنگ و باور های عوام، این دو از موجودات نا مرئی و برای بعضی ها از موجودات مرئی و دارای هیأت و ویژه گی های خاص فزیکي اند. این که این موجودات افسانوی دارای چه خصوصیتی اند، می شود در شناخت آن ها بیشتر از همه در معانی اسم های شان توجه نمود:

کلمه «آل» در فرهنگ ها معانی زیر را داراست:

آل: به معنی سرخ رنگ آل: مهر پادشاهان مغول و ایل خانان که رنگ سرخ زده می شد.

آل: در فرهنگ عوام، موجود افسانه ای که به زن تازه زا صدمه می رساند یا فرزند او را می رباید.

پس، از نظر من این معانی کلمه آل در هویت و شناخت این موجود افسانوی ما را کمک و یاری نمیکند.

تصویری که عوام از مادر آل دارند، این ست که مادر آل موجودی است شبیه زن؛ اما زن ژولیده و دارای مو های غلو و بلند. عوام مدعی اند که این موجود در جا های گوشه و خلوت و بیشتر در زیر درختان، به ویژه درخت انجیر دیده شده است. مردم، به ویژه پارسیان کشور ما برخلاف صورت نوشتاری اسم این موجود، آنرا «مادر یال» میگویند. به نظر من معنی اسم اخیر، با هویت و تصویری که از این موجود شده است، انطباق بیشتر خواهد داشت؛ زیرا کلمه «یال» در فرهنگها به معنی موهای پرپشت و بلندبست که روی گردن برخی حیوانات مانند شیر و اسب می روید. پس این موجود که شبیه زن است، با داشتن موهای بیشتر و استثنایی اش مادریال خواهد بود و نه مادر آل.

شیشک نیز در فرهنگ عوام موجودی ست دارای چشم های ترسناک و چند ترک. این موجود نیز در جاهای خلوت و گوشه به فردی که تنها باشد، ظاهر میگردد. به نظر می رسد این کلمه ریشه به بنیاد و اصل کلمه «چشم» داشته باشد؛ زیرا کلمه چشم در لهجه بعضی پارسیان به هیأت «چش» اداء می گردد چنان که فرد متکلم در رابطه به چشم هایش می گوید: چشم. به ارتباط چشم های فرد غایب می گویند: چشمش. ممکن است صورت و هیأت «چش» درین اسم به «شیش» یا «شیش» تبدیل شده باشد و دلیل نیز همان تصویری ست که عوام ازین موجود افسانه ای دارند. به باور عوام، زنی که با ناپاکی و نجاست مدت طولی را بسر ببرد در انجام به شیشک تبدیل میشود. تصویری که از شیشک می شود، این موجود شبیه «زامبیا» در باور مردم کشور های غربی ست؛ اما با این تفاوت که شیشک به طور محسوس مانند زامبیا موجود مضر و ضرر رسان نیست. هم چنان شیشک، گوسفند خصی شده را گویند. وقتی بره به سن شش ماهگی می رسد آن را خصی و خنثی می کنند و زمانی که آن گوسفند یک ساله می شود آن را شیشک می گویند. به این صورت شیشک در حقیقت گوسفند مخنث است. اما کلمه شیشک به خودی معنی مخنث بودن را نمی رساند و این کلمه درین مورد فقط به گوسفندان مخنث و خصی شده اطلاق می گردد که در شش ماهگی خصی و خنثی میگردند و این معنی در اسم این موجود افسانوی چندان مرتبط نخواهد بود.